

Spomienky na Strednú priemyselnú školu elektrotechnickú v Piešťanoch

Jozef Drahovský, DITEC, a.s., Bratislava

Na štúdium na SPŠE v Piešťanoch si rád spomínam. Pamätám si, že prvý ročník sme začali v zelovoci, presnejšie provizórnom objekte v areály Gymnázia, ktorý svojou konštrukciou pripomínal predajňu ovocia a zeleniny. Odborné predmety som mal rád, ale to sa nedalo povedať o jazykoch.. Okrem iného začal som chodiť štvrtákom na nepovinný predmet výpočtová technika. Zo začiatku bol s tým problém, lebo išlo o voliteľný predmet len pre štvrtákov a nie prvákov. Bolo mi doporučené počkať tri roky, alebo sa počítačmi nezaoberať, lebo podľa niektorých vyučujúcich boli považované za módnou vlnu, ktorá opadne tak isto ako záujem o digitálne hodinky. Nakoniec som sa s vyučujúcim výpočtovej techniky dohodol, že na hodiny môžem chodiť, pokiaľ budem na vyučovaní ticho. Tak som sa dostal k prvému počítaču. Vtedy to bol počítač EC1021 na dierne štítky.

Pamätám si, že v prvom ročníku som sa podujal v rámci SOČ aj na riešenie úloh, ktoré vypísal vtedajší koncernový podnik TESLA Piešťany. Išlo o návrh, výrobu a nasadenie do reálneho výrobného procesu elektronického zariadenia pre riadenie pneumatických lisov. Všetko sa to udialo behom niekoľkých mesiacov a ako rádioamatérov, ktorý si privyrábal opravou televízorov a rádií, mi to pripadalo ve ľmi jednoduché. Najprv ma pokladali za maturanta, a až keď zariadenie nejaký ten mesiac bezchybne fungovalo, dozvedeli sa, že som bol prvák.

Okrem iného v prvom ročníku mi robilo problém prispôbiť sa niektorým učiteľom, ktorí z ničoho nič zmenili rozvrh a prehadzovali hodiny vyučovania poobede medzi jednotlivými dňami, nakoľko popri škole v niektoré dni som premietal v panoramatickom kine, a tak si zarábala na vreckové.

Cez prázdniny pred druhým ročníkom som bol na brigáde vo Výskumnom ústave strojárskoho spotrebného tovaru. Po dvoch dňoch brigády ma vypočuli, keď som im navrhol lepší spôsob, ako testovať programátor pre automatické práčky. Tak sa zrodilo moje druhé elektronické zariadenie, ktoré sa podarilo ako funkčný prototyp dokončiť ešte počas prázdnin. Ostatní brigádnici upratovali a ja som sedel za schémami a s letovačkou v ruke, bez ohľadu na pracovnú dobu som skladal nové zariadenie.

Druhý rok začal celkom perspektívne. Prišli nové zaujímavé predmety, noví vyučujúci. Okrem predmetov, ktoré ma bavili, ostatné som akceptoval len z nutnosti a radšej sa venoval SOČ a výrobe nového zariadenia, ktoré nahradilo prototyp z prázdnin, k čomu sa pridali ďalšie zlepšovacie návrhy.

Koniec školského roka bol veľmi paradoxný. Na jednej strane mi udelili patent na vymyslené zariadenie a dostal som označenie vynálezca, povyhrával okresné, krajské kolo SOČ a dostal sa až do finále, na druhej strane som dostal reparát zo základov elektrotechniky, nakoľko som sa nepohodol s vyučujúcim pri postupe

výpočtu nejakého elektrického obvodu. Na nakreslené zapojenie som sa pozrel a z hlavy vedel vypočítať výsledok, kým vyučujúci tvrdil, že najprv to musím riešiť všeobecne, presne tak ako to vysvetľoval on, lebo inak sa do vyššieho ročníka nedostanem.

V tretom ročníku sa situácia upokojila a o niečo viac som sa venoval učeniu i keď efekt bol rovnaký. Radšej som riešil úlohy vypísané jednou firmou, ktorá vyrábala výťahy. Išlo o návrh nového spôsobu komunikácie medzi riadiacu elektronikou a kabínou výťahu, ktoré skončilo udelením viacerých patentov. Okrem toho som naprogramoval systém na počítači EC1024 pre kreslenie elektrotechnických schém ako súčasť SOČ. Zaujímavé bolo rozdielne hodnotenie porôt na krajskom a celoštátnom kole.

Na krajskom kole skončila moja práca ako druhá so zdôvodnením, že je neperspektívna, lebo kto to kedy videl, aby elektrotechnické schémy kreslil po čítač, lebo nakreslená čiara počítačom je mnohonásobne drahšia, ako keď čiaru nakreslí kreslička. Našťastie do celoštátneho kola postúpili prvé dve práce. Inak táto práca mi otvorila prístup do vývoja v koncernovom podniku Tesla Piešťany, kde sa na jej výsledky pozerali z úplne inej perspektívnej stránky.

Štvrtý ročník bol najmenej dramatický. Už som nerobil SOČ, len sa učil k maturite. Odborné predmety sa dali zvládnuť bez problémov, ale o to viac námahy ma stála slovenčina a ruština.

Občas som chodil hrať sa s vtedy najmodernejšími počítačmi SMEP vo výskumnom ústave a vyvinul textový editor, ktorý sa ovládal kurzorom na celej ploche textu. Dovtedy existoval len editor, ktorý editovali len jeden riadok. Tento editor, hoci sa ihneď ujal, musel prekonávať rovnaké problémy ako systém pre kreslenie elektrotechnických schém. Niektorí tamojší odborníci tvrdili, že používať počítač na písanie listov je nezmysel a nikdy sa počítač k tomuto účelu používať nebude. Už vtedy som pochopil, že oveľa ťažšie je pre bežných ľudí akceptovať technický pokrok, ako pre iných vytvárať ho.

Až keď bolo po maturite, uvedomil som si, že stredná škola skončila.

Z celého štúdia si najviac spomínam, okrem dvoch triednych učiteľov Ing. Sokolovského 1.,2. ročník a Ing. Ďuriša 3.,4. ročník, na externého vyučujúceho Ing. Palaja z Tesly Piešťany, ktorý nás učil elektrotechnológiu a sám z vlastnej vôle zmenil osnovy tak, že vyradil z nich elektrónky a nahradil ich integrovanými obvody a novými informáciami z výroby a vývoja.

Spomínam si na Ing. Vadrnu veľkého praktika, s ktorým sa dalo debatovať o čokoľvek z oblasti strojariny. Profesora Štefka, ktorý mal veľký ľudský rozhľad a jedinečný prístup k študentom. Spomínam si na najrôznejšie praktické práce v laboratóriu, napríklad s elektrónovým mikroskopom u Ing. Žúbora, ktorý sa okrem iného staral o študentov aj po stránke Stredoškolskej odbornej činnosti.

Teraz z odstupom času hodnotím SPŠE v Piešťanoch, že mi dala dobre základy do budúcnosti. Dnes ma živia v prvom rade tie veci, ktoré boli hodnotené ako neperspektívne, a to sú počítače a počítačové siete. Okrem toho som sa celkom spriatelil aj so slovenčinou a začal písať a publikovať, najprv na blogu, potom v

papierovom vydaní a aj pred tv kamerou až tak, že za rok 2007 som dostal novinársku cenu, ktorú udeľuje Nadácia otvorenej spoločnosti.

Terajším študentom školy odkazujem, že nie je dôležité to, čo sa učíte v škole i keď je to nutné a potrebné ako základ zvládnuť. Dôležitejšie je nájsť si niečo, čo vás bude baviť a dá sa na tom stavať do budúcnosti. Momentálne sú to napríklad nanotechnológie.

Jozef Drahovský,
DITEC, a.s., Bratislava